

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Orationibus lacvlatoriis Libri IV. Ascetici, Seu ad exercitationem spectantes

Balinghem, Antoine de

Antverpiae, 1618

Cap. IV. Quomodo ægris corpore maximèque quibus salus est desperata,
ad Deum aspirandum. Ac primùm de contritione & fide.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51085](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51085)

CAPVT IV.

*Quomodo agris corpore maximeq; quibus
salus est desperata, ad Deum aspiran-
dum. Ac primùm de contritione &
fide.*

QVÆ superiore capite sunt disputata, de
resignatione gratiarumque actione ea
ægris cum primis vsurpanda: cum enim gra-
uissima sit omnium calamitas salute destitui,
nihilque ex humanis bonis incolumitate sit
præstantius, sanè hoc etiam difficilius est re-
signatio, quo difficilius est non perpeti tan-
tùm, sed etiam lubenti animo tanti tolerare
boni dispendium, ad parendum dumtaxat
diuinæ voluntati, quando omnino humani
nihil in egritudine sit experendum, nihil de-
siderabile. Et quemadmodum, vt præclare
sapiens, nō est census super censu salutis cor-
poris, & verè dictum (ab antiquo licet vete-
ratore mendacijq; auctore) pellem pro pelle,
& cuncta quæ habet homo dabit pro anima
sua: sic non est iactura, non damnum, super
iactura damnòque salutis corporis. Excelli
igitur est animi planèq; regalis, illud ipsum e-
quo animo perferte vnus intuitu diuinæ vo-
luntatis. Cuius sanctissima iustissimaque con-
silia reuereri, amplecti, suaque eis vniuersa
com-

Ecclef.
30.16.

Iob 2.5.

commoda vota que post habere debet. Aspirabit itaque frequenter ad Deum ijs precationibus, quæ hæc & efficiant & restentur.

Cuius quidem moniti auctorem profero D. Bonaventuram, qui multis laudatâ mentali oratione: At maior (inquit) in ea est labor capiti & corpori: ideo non potest ita frequens esse vel durabilis maximè debilibus corpore, & aliqui indiscretè eam frequentantes destructi sunt, vnde tales sæpè & breuiter sic orent & leuiter, vt ex frequentia à Dei familiaritate non elongentur, & ex breuitate & leuitate non destruantur.

Quibus autem ægris, morbi pernicitas mortem præfagit, recuperandæque salutis spem adimit: illis ipsis, arbitror, quæ à quatuor hisce virtutibus petuntur orationes ejaculatorias maximè esse accommodatas: contritione, deinde fide, tum spe, ad extremum charitate. Et quoniam ægritudine viq; morbi, sensus omnes consopuntur, memoria torpet, mens & ratio ita hebescit, vt ægro vix per se Dei liceat meminisse; operæ pretium fuerit sibi in id tempus bonum aliquem monitorem prouidisse, qui & Dei memoriam refricet identidem, quemque orando & ad Deum aspirando præeuntem sequamur.

Et sanè si vnquam alias Pastorum cæterorumque qui mortalium curandæ salutis incumbunt, desideratur cum zelus tum industria

dustria & opera: ea faciant vt hoc potissimum extremo tempore elucescant, quando hominibus ex hac vita migrantibus, subdulus ille serpens, ac iam inde vsque ab initio, humanæ naturæ hostis infensissimus nõ modò insidias struit; verùm etiam freudentis instar efferatiq̃ue leonis, summâ rabie animiq̃ue sagacitate incredibili, omnia circuit, quærens extremo illo tempore (quod illi oppugnandis Dei seruis relinquitur) quem deuoret, æternæque morti addicat.

1. Petri
5. 8.

Quibus itaque aliorum salus est cordi, quiq̃ue in hominibus non tam homines spectât quàm ipsummet Deum, cuius sunt imago, quemq̃ue perfectissimè exprimunt: ij quidem hoc potissimum temporis extremo articulo, qui mortalibus cum ad negotia æternæ salutis curanda peragendaq̃ue, tũ ad sese inferni supplicijs liberandos vnicus superest, summo studio cõniti debent, ne à fine illo beatitudinis, ad quem cõditi sunt & redempti, æternùm excidant. Quocirca quod ægro faciendum esse monebo, hoc ipsum sacerdos sibi intelligat ægro suggerendum.

Et quidem contritioni, quæ primo loco proposita erat exprimendæ, viribus omnibus ægro enitendum, quando quidem adultus peccati maculâ inquinatus, nisi eius ope aut saltem attritionis (quæ imperfecta est & quasi inchoata contritiõ vnâ cum pœnitentiæ

tia

tiæ Sacramēto) non valeat pristino nitore restitui. Quibus autē ea rationibus efficiatur non est nostri instituti differere, qui tantum iaculatorias orationes, quæ eā aut inchoent, aut perficiant, aut significant inesse in animo, persequimur. Cuius generis sunt hæc & similes, *Deus propitiuss esto mihi peccatori. Domine propitiare peccato meo, multum est enim. Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam.* O Pater amantissime, ô vtinam te numquā offendissem! O bonitas infinita, cur te peccatis meis irritaui, & ad amaritudinē concitauit? O Iesu Christe, qui caritate perpetuā dilexisti me, qui me in manibus tuis scripsisti, non atramento sed sanguine, pœnitet me ingratitude meæ: pudet & piget vitæ turpis, impię, obscenę, flagitiosæ, sceleratę, facinososæ. Absit vt deinceps ijsdem me fœdem & deturpē maculis; emori paratior quā peccato cedere, vita decedere quā voluptati obsequi: hæc mihi stat sententia, à qua, Dei præsidio fretus, nihil dimouebit, nō secundæ res, non aduersæ; non metus, non cupiditas; non amor, non odium; non voluptas, non dolor; non mortales, non immortales; non cælum, non terra, nulla denique creatura me diueller à charitate tua, ô mi Pater amantissime.

Luc. 18.
Psal. 24.
Psal. 50.

Osee
14.1.
Isa. 49.
16.

Hispaniarū quidē Rex Philippus II. multus erat in hac contritione toto inualerudinis suæ tempore frequētanda, precationibusque

Lib 2.
de obitu eius
cap. 17.

N eiacu-

Incipit
Eheu
dulcis
Iesu.

I. 2. vitæ
B. Alo-
ysij.

eiaculatorijs ad eandem accommodatis. Nar-
rat Ceruera Turrianus solitum fuisse eo præ-
eunte qui ei erat à confessionibus, sapius ite-
rare piam illā pientissimi Bosij precationem
ex Cimiliarcho eius precationum deprom-
ptā, quæ tota in hoc genere versatur, & ad ex-
primendum ferreo etiam pectori dolorem
criminum, est aptissima: Ferdinandus Gon-
zaga Sacri Romani Princeps Imperij, Mar-
chioq; Castilionensis Beati Aloysij Soc. Iesu
parens, cum articulari morbo, quo & morta-
litate exiit, grauiter laboraret, corā Christi
cruci suffixi simulachro quotidie vesperi se-
ptem Psalmos, qui ad pœnitentiā pertinent,
& litanias recitabat, interq; orandum tantā
vi lacrymabatur, tanto cum singultu atque
gemitu, vt ardoris pœnitendi quo eius ani-
mus succendebatur non obscuram significa-
tionem daret. Psalmorum autem finitā reci-
tatione, crucifixi signum complexus, & pe-
ctus tundens identidem cum lacrymis has
eiaculabatur ad Deum preces. Miserere
Domine, Domine peccaui, miserere mei.

Atque vt omnibus sit perspectum, quanti
interfit illo maximè extremo vitæ puncto,
pijs aliorum precibus adiuuari; subdam quæ
idem historicus in hanc sententiam. Miratus
verò Marchio insolentem hanc suam flendi
promptitudinem: tandem non ignoro (in-
quit,) vnde hæ lacrymæ, fluant: sunt hi Alo-
ysij

ylis fructus (iam hic 3. ferè mensem versabatur Romæ in Tirocinio Soc. Iesu) Aloysius à Deo optimo maximo, vt hoc salutari dolore cor mihi suffigeret, impetrauit.

Altera erat virtus fidei, quam iteratis orationibus iaculatorijs colendam ægro omnes suadent. Et quoniam non pauci existunt doctrinæ capitumq; fidei adeò rudes, vt eorum, quæ expresse explicitèque sunt credenda, vix vllam habeant notitiam, sacerdotis erunt partes eos docere illa, quorum distincta singularisq; cognitio saluti necessaria est, curatèque vt illa ipsa adhibeant precationibus iaculatoriis formãdis. Polancus noster optimã facillimãque methodo tradit totius huiusce rei vsum & praxim; dum præscribit, vt quæ ad fidem pertinent, pronuntientur ab ægro, aliàs formulã commendationis, aliàs obsecrationis, aliàs gratiarum actionis.

cap. 5.
metho-
di adiu-
uandi
eos qui
moriã-
tur.

Ac primi quidem hoc esto Paradigma: Commèdo me tibi, Sanctissima Trinitas, Pater, Fili, & Spiritus Sancte, qui in vnitare substantiæ vnus & verus es Deus. Commendo me tibi, Pater omnipotès, qui me ipsum, in dœlum & terram visibiliaq; omnia & inuisibilia solo verbo condidisti. Ita consequenter ei pergendum ad cætera fidei capita, tam ea quæ filium, quàm quæ Spiritum Sanctum, reliquaque fidei obiecta spectant, eorum singulis præfigendo hæc verba; Commendo

N 2 me.

me. quæ reliquæ sunt formulæ duæ, eas facile huius imitatione erit consequi.

Huc pertinet externa & vocalis fidei professio, quâ aut neglectâ aut omisâ non decet hominem Catholicum vitâ defungi: & quia paulò est longior, poterit (si ægri vires aliud nõ permittant) fieri per partes & interruptò, vt sit instar precationũ iaculatoriarum, quas vt etiam interdium subinde renouet æger, plurimum conducit. ea professio peti potest ex Bloſio. ex quo depromptam Philippus Hispaniarum Monarcha sub mortem pronuntiauit. Neque enim aliter (ait narratio obitus eius) sibi satisfecisse obligationi suæ pius Princeps tanquam iam Catholici & religiosi Principis visus est, nisi priusquam excederet, professionem nostræ sanctæ fidei Catholicæ magna cum solemnitate perfecisset: ceterisque virtutibus, quæ per hos extremos dies in eo maximè claruerunt, earum omnium veluti culmen & fastigium imponens, solemnè publicaque cõfessione protestaretur, se mori in obedientia sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & summi Pontificis, Episcoporumque ac sacerdotum ministrorumque eiusdem Ecclesiæ. Hæc quidem ille.

Neque verò his contentus erit infirmus (potissimùm si vix à fide deficiat, aut de ea dubiter sollicitetur ab hoste) verùm identidem etiam adspirabit ad Deum his & similibus formulis.

1.2. En-
chiridij
c.2.

formulis. Eloquia tua, ô Domine, eloquia ca- Psal. 18.
 sta (id est ab omni falsitate & mendacio pura)
 argētum igne examinatum, probatum terræ,
 purgatum septuplum. Tu solus es verax, ô Rom 3.
 Domine, & respicere ad iniquitatem non 4.
 poteris: omnis homo mendax, & diminuta Ps. 11. 12
 sunt veritates à filiis hominum, vana loquū-
 tur, labiaque eorum dolosa. In æternum ô Ps. 118.
 Domine permanet Verbum tuum, cælum &
 terra transibunt, verba autem tua non transi-
 bunt. Nituntur autem huiusmodi preca-
 tiunculæ hac veritate, quòd quæ à nobis fide
 Catholica diuinæque, quæ eximium est Dei
 donum, creduntur, diuina sunt oracula ab
 ipso Deo profecta, quibus tam est impossi-
 bile eū mentiri, aut eius verbis subesse falsita- Hebr. 6.
 tem; quàm fieri non potest vt seipsum neget, 18.
 aut vt non sit is qui est: quæ manifestam re- 2. Ti-
 pugnantiam, & contradictionem continent. moth. 2.
 His absimiles non sunt quæ sequuntur, 'qui-
 bus etiam vitæ tædij causa vtetur infirmus.

Absit vt me vnquam patiar transferri ab Gal. x.
 eo, qui me vocauit in gratiam Christi in aliud 16.
 Euangelium: quod nō est aliud, nisi sunt ali-
 qui (dæmones) qui me conturbant, & vo-
 lunt conuertere Euangelium Christi. Sed li-
 cet Angelus de cælo euangelizet mihi præ-
 terquam id quod euangelizatum est, ana-
 thema sit. Iterum dico: Si quis mihi euan-
 gelizet præter id quod accepi, anathema
 sit.

fit. Vade post me Satana, quod enim mihi euangelizatum est non est secundum hominem, neque ab homine acceptum, sed per revelationem Iesu Christi: propheticum sermone firmius nihil, cui benefacis o anima mea attendens tamquam lucernæ lucenti in caliginoso loco donec tibi dies illucescat & Lucifer oriatur.

2. Petri
1. 19.

Ibidem
vers. 21.

Rom. 8.
25.

1. Ad
Theff. 2.
13.

1. Tim.
3. 15.

An nescis quia omnis prophetia scripturæ, propriâ interpretatione non fit. An te fugit quod non voluntate humana allata est aliquando prophetia, sed Spiritu Sancto inspirati locuti sunt sancti Dei homines. Nihil omnino, nihil me separabit à fide Christi, non tribulatio, non angustia, non fames, non nuditas, non periculum, non persecutio, non gladius, non quidquid malorum in vitam incurere potest. In fide progenitorum, auitaque mori certum est, ne latum quidem vnguam discedere ab iis quæ mihi credenda proposuisti Deus meus, duce & doctore Vicario tuo Pontifice summo, cuius placitis immorivolo, quæ sanè à me non accipienda ut verbum hominis, sed sicut sunt verè verbū Dei.

Quid dubitas, o anima mea, certo certius iis credere quæ tibi ab Ecclesia sunt tradita? Ecclesia inquam Dei viui, columnâ & firmamento veritatis? cui adest Christus Dominus omnibus diebus, vsque ad cõsummationem sæculi? cui quæ à Patre audiuit, nota fecit omnia,

nia, qui rogauit Patrem vt ei alium daret paracletum, quacum maneret in æternum spiritum veritatis? quem & impetrauit misitque ^{Ioan. 14. 16.} decimo post ascensionem suam die specie ignitarum linguarum, quando repleti sunt Apostoli (ecclesiæ Principes) Spiritu Sancto, ^{Act. 2. 4.} & cœperunt loqui varijs linguis, prout Spiritus Sanctus dabat eloqui illis.

Quàm es secura de fide tua, ô anima mea, quando non hominibus, quâ homines sunt, innititur fides tua; sed diuinę auctoritati, quâ falli tam est impossibile quàm Deum nõ esse Deum, etenim si fallit, si mētitur, si dolo agit, Deus non est. Testimonia tua ô Domine credibilia facta sunt nimis: quæ enim, de te rebusque tuis ad nos per Apostolos delata voluisti, tot à te confirmata sunt signis, tot portentis prodigiisque stabilita, vt nemo nisi temerarius possit iis posteaquam legitimè audierit promulgata fidem negare: Verè dicam cum Richardo de Sancto Victore, Domine si error est quod credo, à te sum deceptus: ista enim in nobis ijs signis & prodigiis confirmata sunt, quæ non nisi à te fieri potuerunt. Sed quoniam quàm longissimè à te abest dolus omnis, impossibile est me à te deceptum. Credo itaque, adiuua tu incredulitatem meam, & ita credo, vt fidei propagandæ causa, paratus sum tecum in mortem & in crucem ire.

Psal. 92.

lib. 1. de trinit. cap. 2.